

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

SYLABUS ZAJĘĆ Informacje ogólne

Nazwa ZAJĘĆ: Stomatologia dziecięca i profilaktyka stomatologiczna	
Rodzaj ZAJĘĆ	Obowiązkowy
Wydział PUM	Wydział Medycyny i Stomatologii
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Specjalność	-
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	IV rok, semestr VII, VIII
Liczba przypisanych punktów ECTS	4 (semestr VII-2, semestr VIII-2)
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	Seminaria 15 godz. /ćwiczenia 60 godz.
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się *	☒ zaliczenie na ocenę: ☒ opisowe ☒ testowe ☒ praktyczne ☐ ustne ☐ zaliczenie bez oceny ☐ egzamin końcowy: ☐ opisowy ☐ testowy ☐ praktyczny ☐ ustny
Kierownik jednostki	Dr n.med .Joanna Manowiec
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	Dr n.med. Anna Jarząbek zstdz@pum.edu.pl tel. 91 466 1730, 91 466 1739
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Samodzielna Pracownia Stomatologii Dziecięcej Tel. 91 466 1730a
Strona internetowa jednostki	PUM :: Samodzielna Pracownia Stomatologii Dziecięcej
Język prowadzenia zajęć	polski

* zaznaczyć odpowiednio, zmieniając ☐ na ☒

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		Poszerzenie wiedzy teoretycznej ,utrwalenie i nabycie nowych praktycznych umiejętności z zakresu promocji zdrowia, zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób narządu żucia w wieku rozwojowym
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	Wiedza i umiejętności na poziomie ukończenia III roku studiów na kierunku lekarsko- dentystycznym
	Umiejętności	
	Kompetencji społecznych	

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do) efektów uczenia się dla kierunku	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
W01	Zna i rozumie normy zgryzowe na różnych etapach rozwoju osobniczego i odchylenia od norm	F.W1.	S
W02	Zna i rozumie zasady postępowania profilaktyczno – leczniczego w chorobach narządu żucia u pacjentów w wieku rozwojowym	F.W2.	K, W
W03	Zna i rozumie florę wirusową, bakteryjną i grzybiczą jamy ustnej i jej znaczenie	F.W3.	K
W04	Zna i rozumie objawy określonych chorób jamy ustnej, głowy i szyi u pacjentów w wieku rozwojowym	F.W4.	K, W
W05	Zna i rozumie przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych jamy ustnej, głowy i szyi u dzieci i młodzieży	F.W4.	K, W
W06	Zna i rozumie zasady postępowania w chorobach miazgi u dzieci i młodzieży	F.W5.	K, W
W07	Zna i rozumie zasady postępowania w przypadku chorób zmineralizowanych tkanek zębów u dzieci i młodzieży	F.W5.	K, W
W08	Zna i rozumie zasady postępowania w przypadku urazów zębów i kości twarzy u dzieci i młodzieży	F.W5.	K, W
W09	Zna i rozumie zasady postępowania w chorobach tkanek okołowierzchołkowych u pacjentów w wieku rozwojowym	F.W6.	K, W
W10	Zna i rozumie przyczyny powikłań chorób układu stomatognatycznego u dzieci i młodzieży i zasady postępowania w przypadku takich powikłań	F.W12.	K, W
W11	Zna i rozumie metody terapeutyczne ograniczania i znoszenia bólu oraz ograniczania lęku i stresu	F.W.15.	S

U01	Potrafi przeprowadzić wywiad lekarski w z pacjentem w wieku rozwojowym i jego rodzicami/opiekunami	F.U1.	S
U02	Potrafi przeprowadzić stomatologiczne badanie fizykalne pacjenta w wieku rozwojowym	F.U2.	S
U03	Potrafi wyjaśniać pacjentowi (jego rodzicom/opiekunom) istotę jego dolegliwości	F.U3.	S
U04	Potrafi ustalać sposób leczenia potwierdzony świadomą zgodą pacjenta (rodzica/opiekuna) oraz prognozować rokowanie	F.U3.	S
U05	Potrafi przekazać pacjentowi lub jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu	F.U4.	S
U06	Potrafi interpretować wyniki badań dodatkowych i konsultacji u pacjentów w wieku rozwojowym	F.U6.	S
U07	Potrafi ustalać wskazania i przeciwwskazania do wykonania określonego zabiegu stomatologicznego	F.U7.	S
U08	Potrafi prowadzić leczenie ostrych i przewlekłych zębopochodnych i niezębopochodnych procesów zapalnych tkanek miękkich jamy ustnej, przyzębia i kości szczęk	F.U8.	S
U09	Potrafi postępować w przypadku wystąpienia powikłań ogólnych i miejscowych podczas zabiegów stomatologicznych i po zabiegach stomatologicznych	F.U9.	S
U10	Potrafi prowadzić bieżącą dokumentację pacjenta, wypisywać skierowania na badania lub leczenie specjalistyczne stomatologiczne i ogólnomedyczne	F.U11.	S
U11	Potrafi ocenić ryzyko próchnicy z zastosowaniem testów bakteriologicznych i badań śliny	F.U14.	S
U12	Potrafi ustalać leczenie w chorobach tkanek układu stomatognatycznego	F.U15.	S
U13	Potrafi stosować odpowiednie leki w czasie i po zabiegu stomatologicznym w celu zniesienia bólu i lęku	F.U16.	S
K01	Jest gotów do nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	K.1.	O
K02	Jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta	K.2.	O
K03	Jest gotów do podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby	K.4.	O

K04	Jest gotow do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.5.	O
K05	Jest gotów do propagowania zachowań prozdrowotnych	K.6.	O

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć								
lp. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć						
		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning	Inne formy
W01	F.W1.		X					
W02	F.W2.		X					
W03	F.W3.		X					
W04	F.W4.		X					
W05	F.W4.		X					
W06	F.W5.		X					
W07	F.W5.		X					
W08	F.W5.		X					
W09	F.W6.		X					
W10	F.W12.		X					
W11	F.W15.		X					
U01	F.U1.				X			
U02	F.U2.				X			
U03	F.U3.				X			
U04	F.U3.				X			
U05	F.U4.				X			
U06	F.U6.				X			
U07	F.U7.				X			
U08	F.U8.				X			
U09	F.U9.				X			
U10	F.U11.				X			
U11	F.U14.				X			
U12	F.U15.				X			
U13	F.U16.				X			
K01	K.1.				X			
K02	K.2.				X			
K03	K.4.				X			
K04	K.5.				X			
K05	K.6.				X			

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH			
lp. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
Semestr zimowy			
Seminaria			
TK01	Choroby miazgi zębów mlecznych i stałych niedojrzałych. Klasyfikacja i diagnostyka. Różnice w budowie miazgi zębów mlecznych i stałych. Patogeneza chorób miazgi (zębina sklerotyczna, zębina obronna). Rozrostowe zapalenie miazgi. Resorpcja wewnętrzna zapalna. Resorpcja wewnętrzna wymienna. Obliteracja jamy zęba PCO. Zębiniaki rzekome. Diagnostyka pulpopatii i zmian w tkankach okołowierzchołkowych (wywiad, badanie przedmiotowe, testy żywotności, skala Halla). Klasyfikacja chorób miazgi w zębach mlecznych i stałych niedojrzałych. Różnicowanie okołozębowych zapaleń ostrych i przewlekłych.	1	W02, W03, W06, W09, W010, W11
TK02	Wskazania i przeciwwskazania do leczenia chorób miazgi zębów dziecięcych (mlecznych i stałych niedojrzałych)	1	W02, W03, W06, W09
TK03	Choroby miazgi zębów mlecznych Klasyfikacja: Amerykańskiej Akademii Stomatologii Dziecięcej (zapalenie odwracalne, zapalenie nieodwracalne, martwica); klasyfikacja uproszczona (pulpopatia odwracalna, pulpopatia nieodwracalna częściowa, pulpopatia nieodwracalna całkowita). Metody leczenia (przyżyciowe biologiczne i niebiologiczne, mortalne). Leki i materiały stosowane w endodoncji zębów mlecznych. Wskazania i przeciwwskazania miejscowe i ogólne do leczenia miazgi zębów mlecznych. Pokrycie pośrednie, bezpośrednie, amputacja przyżyciowa całkowita, amputacja po dewitalizacji, ekstyrpacja miazgi – techniki zabiegów.	2	W02, W03, W06, W09, W010, W11
TK04	Miazga w zębach stałych niedojrzałych. Metoda pokrycia pośredniego (leczenie jedno- i dwuetapowe). Metoda pokrycia bezpośredniego. Amputacja przyżyciowa miazgi (częściowa i całkowita). Apeksogeneza. Apeksyfikacja. Rewaskularyzacja. Wskazania, przeciwwskazania, materiały i procedury powyższych zabiegów.	2	W02, W03, W06, W09, W010, W11
TK05	Etiologia i epidemiologia urazów. Klasyfikacja urazów wg Ellisa i Andreasena wg WHO. Badanie pacjenta po urazie: wywiad ogólnolekarski i stomatologiczny, badanie kliniczne, rtg. .	1	W01, W02, W08, W10, W11
TK06	Diagnostyka i postępowanie lecznicze w nadłamaniu szkliwa, złamaniu szkliwa, złamaniu szkliwno-	1	W01, W02, W08, W10, W11

	zębinowym niepowikłanym i powikłanym zębów stałych. w złamaniach koronowo-korzeniowych niepowikłanych i powikłanych, w złamaniach korzenia, wyrostka zębodołowego zębów stałych. Uszkodzenia dziąsła i błony śluzowej j.ustnej (otarcia, stłuczenia i poszarpania) – leczenie.		
TK07	Postępowanie w urazach zębów stałych: Zwichnięcia częściowe: Wstrząs, Nadwichnięcie, Ekstruzja, Intruzja, Zwichnięcie boczne (definicja, etiologia, zakres uszkodzenia, diagnoza ,zalecenia radiologiczne, leczenie stomatologiczne, instrukcje dla pacjenta, wizyty kontrolne).	1	W01, W02, W08,W10, W11
TK08	Postępowanie w urazach zębów stałych: Zwichnięcia całkowite zęba z otwartym i zamkniętym wierzchołkiem korzenia: (definicja, etiologia, zakres uszkodzenia, diagnoza ,zalecenia radiologiczne, leczenie stomatologiczne oraz czynniki determinujące wybór metody leczenia, instrukcje dla pacjenta, wizyty kontrolne, rokowanie).	1	W01, W02, W08,W10, W11
TK09	Postępowanie w urazach zębów mlecznych (wg schematu: etiologia, zakres uszkodzenia, diagnostyka, zalecenia dla pacjenta, informacja dla rodziców/opiekunów, wizyty kontrolne). Wstrząs. Nadwichnięcie, podwichnięcie. Wydłużenie, ekstruzja. Zwichnięcie boczne. Wtłoczenie, intruzja. Zwichnięcie całkowite, wybicie zęba. Nadłamanie, pęknięcie szkliwa. Złamanie szkliwa. Złamanie szkliwno-zębinowe bez obnażenia miazgi i z obnażeniem miazgi. Złamanie koronowo-korzeniowe bez obnażenia miazgi i z obnażeniem miazgi. Złamanie korzenia. Złamanie wyrostka zębodołowego.	1	W01, W02, W08,W10, W11
TK10	Następstwa pourazowych uszkodzeń z. mlecznych i stałych. Zapobieganie pourazowym uszkodzeniom. Powikłania wczesne, bezpośrednio po urazie. Powikłania późne (obumarcie miazgi zęba, resorpcje, zahamowanie rozwoju korzenia, obliteracja jamy zęba). Następstwa urazów z. mlecznych (przebarwienia korony, martwica miazgi, zapalenia tkanek okołowierzchołkowych, przedwczesna resorpcja korzeni, obliteracja, formowanie ropni i torbieli, ankyloza). Następstwa urazów z. mlecznych manifestujące się w z. stałych (przebarwienia szkliwa połączone z hipoplazją, rozdarcia koron, zmiany zębiakopodobne, rozdwójnia korzeni, doprzedSIONKOWE zagięcie korzeni tzw. siekacz sierpowaty, boczne zagięcie lub rozdarcie korzeni, zahamowanie wzrostu korzenia, torbiel zawiązkowa związana z urazem). Zapobieganie pourazowym uszkodzeniom zębów: profilaktyk pierwszo, drugo i trzeciorzędowa.	1	W01, W02, W08,W10

TK11	Choroby rozwojowe twardych tkanek zęba niepróchniczowego pochodzenia cz. I – przyczyny, hipoplazja szkliwa, przebarwienia rozwojowe i nabyte. Przyczyny systemowe rozwojowych wad szkliwa i zębiny- czynniki z okresu prenatalnego, perinatalnego i postnatalnego. Przyczyny miejscowe rozwojowych wad szkliwa. Mechanizm powstawania hipoplazji (definicja i rodzaje hipoplazji, obraz kliniczny). Przebarwienia powstałe podczas odontogenezy (hiperbilirubinemia, porfiria wrodzona, alkaptonuria, przebarwienia tetracyklinowe) i po wyrznięciu zęba. Leczenie.	1	W01, W02, W04, W05, W07
TK12	Choroby rozwojowe twardych tkanek zęba niepróchniczowego pochodzenia cz. II – hipomineralizacja szkliwa (zmętnienie) ze szczególnym uwzględnieniem fluorozy i MIH. Mechanizm powstawania hipomineralizacji (definicja, obraz kliniczny). Fluoroza (przyczyny i czas powstania, obraz kliniczny, klasyfikacja fluorozy, cechy charakterystyczne, zatrucie fluorem). MIH (przyczyny i czas powstania, obraz kliniczny, stopnie zaawansowania, cechy charakterystyczne). Różnicowanie fluorozy i innych zmętnień. Leczenie.	1	W01, W02, W04, W05, W07
TK13	Choroby rozwojowe twardych tkanek zęba niepróchniczowego pochodzenia cz. III – nieprawidłowości w tkankach twardych wywołane czynnikami genetycznymi. Zaburzenia rozwojowe zębiny i cementu wywołane czynnikami genetycznymi i środowiskowymi. Amelogenesis imperfecta. Dysplazja zębiny. Odontodysplazja regionalna. Wrodzony niedorozwój zębiny. Zaburzenia rozwojowe cementu.	1	W01, W02, W04, W05, W07
Ćwiczenia kliniczne			
TK01	Przyjmowanie pacjentów. Wywiad. Badanie dziecka, ocena wskaźników higieny, nauka higieny jamy ustnej, zabiegi profilaktyki fluorkowej, plan profilaktyczno-leczniczy, ocena ryzyka próchnicy, profilaktyczne lakowanie bruzd. Leczenie próchnicy: opracowywanie ubytków i ich wypełnianie. Kształtowanie postawy stomatologicznej dziecka. Leczenie chorób miazgi zębów dziecięcych. Pierwsza pomoc po urazie	30	U01, U02, U03, U04, U05, U06, U07, U08, U09, U10, U11, U12, U13, K01, K02, K03, K04, K05
Semestr letni			
Ćwiczenia kliniczne			
TK01	Przyjmowanie pacjentów. Wywiad. Badanie dziecka, ocena wskaźników higieny, nauka higieny jamy ustnej, zabiegi profilaktyki fluorkowej, plan profilaktyczno-leczniczy, ocena ryzyka próchnicy, profilaktyczne lakowanie bruzd. Leczenie próchnicy: opracowywanie ubytków i ich wypełnianie. Kształtowanie postawy stomatologicznej dziecka. Leczenie chorób miazgi zębów dziecięcych. Pierwsza pomoc po urazie	30	U01, U02, U03, U04, U05, U06, U07, U08, U09, U10, U11, U12, U13, K01, K02, K03, K04, K05

Zalecana literatura:	
Literatura podstawowa	
1. Współczesna stomatologia wieku rozwojowego pod red. Doroty Olczak-Kowalczyk, Joanny Szczepańskiej i Urszuli Kaczmarek wydanie I 2017	
2. Kompendium stomatologii wieku rozwojowego pod red. Doroty Olczak-Kowalczyk, wydanie I, 2023	
3. Zapobieganie i leczenie choroby próchnicowej u dzieci pod red. Doroty Olczak-Kowalczyk i Leopolda Wagnera, wyd. I, 2013	
4. Pourazowe uszkodzenia zębów J.O. Andreasen i wsp. Wydanie II polskie pod red. Urszuli Kaczmarek, Urban&Partner 2012	
Literatura uzupełniająca	
1. Stomatologia dziecięca pod red. A.C. Cameron, R.P. Widmer (wyd. II polskie pod redakcją U. Kaczmarek 2013)	
2. Endodoncja wieku rozwojowego i dojrzałego M. Barańskiej-Gachowskiej . Wydawnictwo Czelej, wyd.3, 2021	

Normy procedur wymagane do zaliczenia roku:			
1	Badanie pacjenta z diagramem i obliczenie PUW/puw		1 pkt.
2	Wskaźnik higieny:	OHI	2 pkt.
		API	1 pkt
		PL.I	1pkt
3	Instruktaż higieny jamy ustnej z nauką szczotkowania		1 pkt
4	Plan profilaktyczno - leczniczy z oceną ryzyka próchnicy		2 pkt
5	Profesjonalne oczyszczanie zębów		1 pkt
6	Zabieg z zakresu profilaktyki fluorkowej egzogennej		2pkt
7	Opatrunek		1 pkt.
8	Lakowanie bruzd:	w zębach trzonowych	2 pkt
		w przedtrzonowych	1 pkt
Za zabiegi z punktu nr 8 należy uzyskać 3 pkt.			
9	Wypełnienia:	PRR I	2 pkt
		ubytek jednopowierzchniowy	2 pkt.
		ubytek dwupowierzchniowy	3 pkt.
		ubytek wielopowierzchniowy	4 pkt.
		leczenie próchnicy głębokiej (punkty doliczane dodatkowo do wypełnienia ostatecznego lub jednorazowo w leczeniu biologicznym dwuetapowym, gdy wypełnienie jest odroczone)	2 pkt.
10	Amputacja mortalna lub przyżyciowa w zębie mlecznym		3 pkt.
Za zabiegi z punktu 9 i 10 należy uzyskać 16 pkt.			
Za wykonanie zabiegów w semestrze zimowym i letnim należy uzyskać 69 pkt, natomiast w semestrze zimowym student jest zobowiązany uzyskać 34 pkt. oraz wykonać leczenie miazgi w 2 zębach fantomowych.			

Nakład pracy studenta	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h] W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	75
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	45
Czytanie wskazanej literatury	5
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	25
Przygotowanie do egzaminu	
Inne	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	150
Punkty ECTS	4
Uwagi	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZĆ – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta

SL – sprawozdanie laboratoryjne

SP – studium przypadku

PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej

W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć

PM – prezentacja multimedialna

i inne